

Boeiend boek(je) open over 65 jaar VVD

LOUIS WESTHOF

DEN HAAG Wie denkt dat politici het er vooral om te doen is besluiten te nemen die een land vooruit helpen, weet na het lezen van *De liberale opmars wel beter*.

Politieke beschouwingen zijn doorgaans niet erg boeiend, maar het boek over 65 jaar VVD in de Tweede Kamer is daarop een uitzondering.

Het eerste hoofdstuk, over de periode tot 1963, is nog wel even doorbijten. Maar daarna, als de schrijver de betrokken politici sprekend opvoert en laat vertellen wat er zich in en om de fractie heeft afgespeeld, is het boek zeer leesbaar. Ook aardig is dat de talrijke anekdotes en bijzondere details in perspectief worden gezet door vermelding van opmerkelijke zaken die zich dan el-

ders in de wereld afspeelden.

Auteur André Vermeulen (1955), die in de jaren tachtig en negentig op het Binnenhof werkte als parlementair verslaggever van het Algemeen Nederlands Persbureau, voerde tientallen gesprekken met 45 (vroegere) Kamerleden en bewindslieden, met (voormalige) fractiemedewerkers en met anderen uit de partij en daarbuiten. Toch had hij graag nog meer beeldbepalende VVD'ers gesproken, onder wie Neelie Kroes, Geert Wilders en Rita Verdonk. „Jammer dat dit om verschillende redenen niet is gelukt.”

Niettemin kon Vermeulen, ook tot zijn eigen verbazing, feiten en inzichten optekenen die bij zijn weten nooit eerder zijn gepubliceerd. Zo zou Halbe Zijlstra, de huidige fractieleider, in 2006 nooit Kamerlid zijn geworden als niet Mark Rutte, maar Rita Verdonk eerder dat jaar het lijst-

trekkersreferendum had gewonnen.

Zijlstra had als fractievoorzitter in de Utrechtse gemeenteraad een aanvaring met Verdonk, toen minister van Immigratie en Integratie. „Het ging om een lokaal punt. Ik heb een half uur geprobeerd uit te leggen dat we het eigenlijk eens waren als we twee woorden net iets anders zouden gebruiken, maar dat wilde er bij haar maar niet in. Toen dacht ik: als dit het moet worden, dan is het niet al te best. Dan trek ik me terug.”

Hans Wiegel dankte zijn populariteit onder de kiezers mede aan de manier waarop hij ‘de mensen in het land’ toesprak, door recht in de camera te kijken. Het kunstje bedacht hij niet zelf. Hij had het oud-CDA-coryfee Norbert Schmelzer eens zien doen. „Dat heb ik van hem overgenomen.”

Wiegel besloot al in de zomer van 1980 dat hij commissaris in Fries-

Wiegel kopieerde meer van CDA'er Norbert Schmelzer dan alleen diens nacht. FOTO GPD

land wilde worden. Hij regelde dat met Ed van Thijn, zijn opvolger als minister van Binnenlandse Zaken. Toch werd het in juni 1982 nog even spannend of Wiegel naar Leeuwarden zou komen, omdat de vertrouwenscommissie uit het Friese provinciebestuur CDA'er Wil Albada de betere kandidaat vond. Typerend

voor zijn manier van leidinggeven is het advies dat Wiegel ooit gaf aan Joris Voorhoeve, die in de periode 1986-1989 moeite had om als fractievoorzitter zijn mensen in het gareel te houden: „Koop een duur pak, steek een sigaar op, leg je voeten op het bureau en wees de baas.”

Historisch zijn de woorden die partijvoorzitter Leendert Ginjaar in 1989 sprak aan het adres van de toen 22-jarige JOVD-voorzitter Mark Rutte, die zich kritisch had uitgelaten over de VVD: „Meneer Rutte, ik zal er persoonlijk voor zorgen dat u nooit iets in de VVD zult bereiken!” In september 2012 bezorgt Rutte, dan al de eerste VVD-premier in de geschiedenis, zijn partij de grootste verkiezingswinst ooit.

Titel: *De liberale opmars*. Auteur: André Vermeulen. Uitgever: Boom. Prijs: 19,95 euro (343 blz).